

Çin ve olimpiyatlar

1999 yılının Ağustos ayında dünya şampiyonasına katılan Türk genç bayan milli hentbol takımının idarecisi olarak Çin'in Guangdong eyaletindeki değişik şehirlerde bulunmuştum. Onbeş gün süren şampiyona sonunda takım olarak hedefimize ulaşamamıştık. Ancak orada Çin ve Çinlilerin spor anlayışı ile ilgili çok olumlu izlenimler edinmiştim. Muazzam tesisler, aksaksız işleyen program, her maçta hınca hınc dolan salonlar... Organizatörler bir dediğimizi iki duymuşlar ve her isteğimizi anında karşılamıştı. Beş yıldızlı bir otelin bir kanı tamamen Türk takımına tahsis edilmişti. Her şey dört dörtlüktü ancak Çin'in değişik bir yüzü de vardı. Esotik olanı çıkartıp sıradan bir turist olarak sokaga çıktığımızda etrafımızı derhal dilenciler, fahişeler ve yankesiciler sarmıyordu. Çinliler buraları görmemizden hoşnut değillerdi ancak biz yine de görüyorduk.

2008 Olimpiyatlarını Pekin'e verilmesi bana büyük mutluluk verdi. Tabii göndül İstanbul'u isterdi; ama biz alama yacaksak en azından Çinliler alsın diyor dum. Olimpiyatların bir ülkeye ve o ülkenin

ekonomisine getirdiği faydalar ma-lum. Şehrin kazandığı prestij ise za-kamlarla ölçülemez. Çinlilerin çabı-karıkları ve spor aşkı ile bu işin al-tundan en iyi şekilde kalkacaklarına emindim. Uluslararası alanda Çin'in in-san hakları konusundaki yetersizliği konuşuluyor ve olimpiyattan Pekin'e verilmesini bu açıdan sakıncalı gör-tüyor. Bu eleştiriyi haklı bulmuyorum. Birincisi her ülkenin kendine göre so-runları vardır. 2000 için Avustral-ya'daki Aborijen Çin dönümü ve "Ka-yıp Kuşak" konuları (1960'lara kadar ailelerinden zorla alınıp Beyazlar'ın yanına verilen yerli çocuklar), 1996 için ABD'deki insan mirası konusu dile bile getirilmemiştir. Ayrıca şu da var ki bundan sonra 7 yıl boyunca dünyanın gözlerini Çin'e ve Pekin'e çevirecek olması, Çin hükümetini bazı iç sorun-lar konusunda olumlu ve yapıcı adımlar almaya teşvik edilecek.

Olimpiyatlar 2001 yılında değil 2008 yılının Çinine verildi. Spor tarihine bakacak olursak Asya ülkelerinin "dünya gücü" sanıldığını kazanmaları ile aynı dönemlerde birer olimpiyata ev sahipliği yaptıklarını görüyoruz.

1964'te Tokyo, 1988'de Seul, 2008'de de Pekin. Oyunlar, ekonomik ve sos-yal patlamayı gerçekleştiren Asya ka-pitalizminin başına konulan bir taç ol-muş. Bu anlamda IOC'nin oyunları Pe-kin'e vermesi aynı zamanda Çin'in ye-ni bir dünya devi olarak selamlanması anlamına geliyor.

Geçtiğimiz günlerde Çin hükümeti ilk altı ay sonunda ekonominin yıllık büyüme oranını yüzde 7.9 olarak açıkladı. Olimpiyatların etkisi ise önümüz-deki yedi yıl boyunca GSYİH'ya ekle-necek yüzde 0.2-0.4 olarak hesaplan-ıyor. Doğal olarak da turizm sektörü pastadan en büyük payı alacağı öngö-rülüyor. Benim iki yıl önce Çin'de ger-çekleşen fakirlik, 2008'e kadar büyük ölçüde azalacak.

"Olimpiyat nimetlerinin" ilk sinyalle-ri alınmaya başladı bile. Sadece şehir merkezindeki büyük Beijing Hotel'e su ana kadar oda ayırtmak isteyenler ta-rafından yüz civarında telefon gelmiş. Çinliler harıl harıl İngilizce öğrenme ve başlamışlar. Ne de olsa olimpiyatlar nedeniyle yeni birçok iş imkanı do-ğacak ve bunlardan fay-dalanabilmek için de ya-bancı dil gerekecek. Ay-

rıca sponsorluk piyası da hareketli. 2002 yılında Japonya ile birlikte Fut-bol Dünya Kupası'na ev sahipliği yaça-cak olan Koreliler, Çin piyasasına şun-diden girmeye başladılar. Samsung firması önümüzdeki ay Şangay'da ya-pılacak olan bir uluslararası futbol tur-nuvasına sponsor olırken, LG Electro-nics ise yine aynı şehirdeki Asya Bas-ketbol Şampiyonası'na finanse ediyor. Biz yandan da Çin hükümeti huzla spor tesislerini tamamlamaya çalışıyor. 37 tesisin sadece 13 tanesi şu anda işler durumda, 11 tanesi inşaat halinde; geri kalanlar ise daha sonraya bırakıl-muş.

2012'yi İstanbul alabilir mi? Neden olmasın? Ama bu iş sadece EMOR'un ve birkaç kişi ve kurumun çabılarıyla olmayacak gibi. Öyle sanıyorum ki hep söylendiği gibi "Olimpiyatlar için tek yürek olmak" da yeterli değil. Çi-ne ülkeyi ekonomik ve sosyal açıdan belirli bir seviyeye getirmeli, Tür-kiye'yi her açudan "dünya devi" yap-malıyız. Tesisler ve tutulan kampet-yalarından önce "2012 Türkiye'si" viz-yonunu hazırlamalıyız. Bunu başarır-sak ödülümüz beş halkah olacaktır!

